

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: «Η μικρή συνεισφορά των φορολογικών μέτρων στην προσέλκυση και επιστροφή της γενιάς του Brain Drain»

Ο όρος brain drain (διαρροή εγκεφάλων) μπήκε στην ελληνική δημόσια συζήτηση στη διάρκεια των μνημονίων όπου η αύξηση της ανεργίας και οι μειώσεις των εισοδημάτων οδήγησαν πολλούς ανθρώπους στη οικονομική μετανάστευση προς αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό. Πρόκειται για ιδιαίτερα αρνητικό φαινόμενο καθώς στερεί ανθρώπινο κεφάλαιο από τη χώρα προέλευσης και υπονομεύει τις παραγωγικές δυνατότητες. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή πολιτικών προσέλκυσης των ανθρώπων της γενιάς του Brain Drain είναι πολυεπίπεδες και αφορούν πολλούς τομείς μεταξύ των οποίων και ο φορολογικός του οποίου η συνεισφορά στην όλη προσπάθεια κρίνεται ότι πρέπει να αποτιμηθεί προκειμένου να εκτιμηθεί αν απαιτείται η λήψη πρόσθετων φορολογικών κινήτρων.

Σύμφωνα με υπολογισμούς της Τράπεζας της Ελλάδος, το κύμα φυγής έως το 2016 ανέρχονταν σε 680.000. Αντίστοιχα, το Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών ΕΝΑ, χρησιμοποιώντας στοιχεία της Eurostat, αναφέρει ότι κατά την περίοδο των μνημονίων 2010-2018 εγκατέλειψαν τη χώρα συνολικά 796.191 άνθρωποι που ανήκουν στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό εκ των οποίων ποσοστό 60% ανήκει στην ενδιάμεση πιο παραγωγική ηλικία των 25-44 ετών. Κατά την τετραετία 2019-2022 ο αριθμός όσων έφυγαν ανέρχεται συνολικά σε 283.801 άτομα με το ποσοστό της ηλικιακής κατηγορίας 25-44 ετών να εκτιμάται στο 58%. Αναφορικά με το ετήσιο ποσοστό μετανάστευσης, δηλαδή το ποσοστό του πληθυσμού κάθε ηλικιακής κατηγορίας που μεταναστεύει κάθε χρόνο και ειδικότερα της πιο παραγωγικής ηλικιακής κατηγορίας ήτοι αυτής των 25-44 ετών μεταξύ των δύο περιόδων έχει επέλθει μείωση από 1,71% σε 1,51%. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί ότι το εν λόγω ποσοστό πριν την εποχή της οικονομικής κρίσης, δηλαδή στη διετία 2008-2009, ανέρχονταν, σε 0,68%. Το Μάρτιο του 2024 το Υπουργείο Εθνικής

Οικονομίας και Οικονομικών ανακοίνωσε ότι με βάση τα στοιχεία της Eurostat έχουν επιστρέψει περισσότεροι από 350.000 Έλληνες της γενιάς του brain drain που έφυγε την περίοδο 2010-2021.

Στο τομέα της φορολογικής πολιτικής, το 2020 με το άρθρο 40 του Κεφαλαίου Γ', του Μέρους Γ' του ν.4758 (Α' 2424/4.12.2020), επιχειρήθηκε η συμπλήρωση του πλαισίου προσέλκυσης αλλοδαπών φυσικών προσώπων για τη μεταφορά της φορολογικής του κατοικίας στην Ελλάδα. Συνοπτικά, με το εισαχθέν άρθρο 5Γ στο ΚΦΕ ν.4172/2013 προβλέφθηκε η απαλλαγή από 1.1.2021, υπό τις οριζόμενες σωρευτικές προϋποθέσεις και κατ' ανώτατο όριο τα επτά έτη, από το φόρο εισοδήματος και την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ΚΦΕ για το 50% του εισοδήματος από μισθωτή εργασία που αποκτάται στην ημεδαπή από φορολογούμενους που μεταφέρουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα. Ανάλογης εφαρμογής τυγχάνουν και τα φυσικά πρόσωπα που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, με σκοπό την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα. Σύμφωνα με τις δημοσιευμένες από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Εκθέσεις Φορολογικών Δαπανών 2023, 2024 και 2025 ο αριθμός των περιπτώσεων που έκανε χρήση της προβλεπόμενης από το άρθρο 5Γ του ΚΦΕ απαλλαγής από το φόρο και την εισφορά αλληλεγγύης ανήλθε σε α. 719, β.1.956 και γ.2.314 με συνολικό κόστος φορολογικής δαπάνης α.7.534.713, β.25.160.484 και γ.40.989.431 αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι τα ποσοτικά στοιχεία αφορούν τα φορολογικά έτη 2021, 2022 και 2023 με βάση τα στοιχεία της εκκαθάρισης φορολογικών δηλώσεων μέχρι το Σεπτέμβριο του 2022 και του 2023 και τον Οκτώβριο του 2024 χωρίς ωστόσο να διευκρινίζεται εάν στον αριθμό των περιπτώσεων του, επί παραδείγματι, 2022 περιλαμβάνονται και αυτές του 2021 ή αν αποτελούν νέες περιπτώσεις που εντάχθηκαν στην απαλλαγή του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ. Σε κάθε περίπτωση η αποτίμηση του φορολογικού μέτρου για τα έτη 2021, 2022 και 2023 ως προς τον αριθμό των υποκείμενων που εντάχθηκαν στο μέτρο κρίνεται χαμηλή.

Με δεδομένα τα παραπάνω και συνδυαστικά με το ότι: α. η με Α.Π. 656/04.11.2024 ίδια ερώτηση που σας απευθύναμε κατέστη αναπάντητη, β. οι αριθμοί υποδεικνύουν ότι οι νέοι που βρίσκονται στην πλέον παραγωγική τους ηλικία εξακολουθούν να εγκαταλείπουν τη χώρα με ένα σαφώς μεγαλύτερο ρυθμό συγκριτικά με την προ-μνημονιακή περίοδο και γ. η απόδοση του μέτρου της φορολογικής απαλλαγής του άρθρου 5Γ του ν.4172/2013 είναι μικρή,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1. Ποια είναι η εκτίμηση για τις περιπτώσεις που θα ενταχθούν στην απαλλαγή του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ για το φορολογικό έτος 2024; Αποτιμώνται ως επιτυχημένα τα αποτελέσματα της εφαρμογής του φορολογικού μέτρου του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ;**
- 2. Το αριθμητικό δεδομένο των περιπτώσεων που έκανε χρήση της προβλεπόμενης από το άρθρο 5Γ του ΚΦΕ απαλλαγής από το φόρο και την εισφορά αλληλεγγύης όπως δημοσιεύεται στις Εκθέσεις Φορολογικών Δαπανών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών είναι σωρευτικό από την έναρξη εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ ή αντιπροσωπεύει κάθε φορά τις νέες περιπτώσεις που εντάχθηκαν κατ' έτος;**
- 3. Σε ποιες πρόσθετες ενέργειες προτίθεται να προβεί για την προσέλκυση και την επιστροφή της γενιάς του Brain Drain;**

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Μαμουλάκης Χάρης

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Ζαμπάρας Μίλτος

Κασιμάτη Νίνα

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαηλιού Γιώργος

Ψυχογιός Γιώργος